

Indholdsfortegnelse

1.	Detentionslokalet på Samsø	2
2.	Brugen af detentionslokalet	6
3.	Detentionsanbringelse	7
4.	Anvendelse som venterum	8
5.	Gennemgang af rapporter.....	10
5.1.	Den anvendte lokale blanket/rapport	11
5.2.	Grundlaget for detentionsanbringelsen	16
5.3.	Lægeundersøgelse	17
5.4.	Oplysninger fra Kriminalregisteret	18
5.5.	Fremstilling og visitation mv.	19
5.6.	Tilsyn	21
5.7.	Løsladelsestidspunktet	25
5.8.	Vejledning om klageadgang mv.	25
6.	Opfølgning	26
7.	Underretning	26

Den 29. september 2005 foretog jeg inspektion af detentionen på Samsø der er beliggende på politistationen i Tranebjerg. Til stede var landbetjenten på Samsø som er den eneste polititjenestemand på øen. I forbindelse med inspektionen modtog jeg to rapporter som er gennemgået nedenfor under pkt. 5.

Forholdene vedrørende detentionen på Samsø adskiller sig væsentligt fra forholdene ved en sædvanlig detention andre steder i landet.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Politimesteren i Odder og Justitsministeriet for at myndighederne kunne få lejlighed til at komme med eventuelle yderligere bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Jeg har ikke modtaget sådanne bemærkninger.

1. Detentionslokalet på Samsø

Detentionslokalet er et stort og aflangt lokale på ca. 7 m². Det er beliggende i stueplan ud til en gang lige ved siden af landbetjentens kontor. Lokalet bruges både som detention og venterum.

Der er højt til loftet hvori der er en lang skakt som for oven er forsynet med et staldvindue. Mellem vinduet og væggen i skakten løber der et kabel. På grund af vinduets høje placering ses dette kabel ikke at udgøre et sikkerhedsmæssigt problem.

Døren til detentionen er en ståldør der er forsynet med dørspion. Døren åbner indad og har indvendige hængsler.

Jeg har tidligere udtalt at indvendigt placerede hængsler kan udgøre en vis risiko idet der kan fastgøres genstande som er egnede til selvmordsforsøg. Jeg har samtidig henledt opmærksomheden på at det forhold at døre åbner indad også kan udgøre et sikkerhedsmæssigt problem for personalet på politistationen.

Jeg henstiller derfor til politimesteren i at foranledige at døren bliver vendt, eller at hængslerne afrundes så de ikke udgør et sikkerhedsmæssigt problem. Jeg beder om underretning om hvad der sker i den anledning.

Detentionslokalets vægge er gule ca. to meter op, mens den øverste del af væggene og loftet er hvidt. Gulvet er gråt og er forsynet med en rist.

I loftet lige ved skakten er der placeret en skotlampe. Gitteret omkring lampen sidder tæt til lampen som jeg går ud fra er af plexiglas. Jeg går endvidere ud fra at det ikke er muligt at løsne skruerne. På denne baggrund og da lampen i øvrigt er placeret højt oppe, går jeg ud fra at lampen ikke udgør en sikkerhedsmæssig risiko.

I lokalet er der en almindelig radiator og ovenover denne udgår der fra væggen to jernrør. Radiatoren er ikke indkapslet og kan således udgøre en sikkerhedsmæssig risiko, fx i forbindelse med at en anbragt (fuld) person falder ind i radiatoren.

Jeg henstiller til politimesteren at foretage det fornødne med henblik på at fjerne denne risiko, og jeg beder om underretning om hvad der sker i den anledning.

På gulvet i det ene hjørne er der en forhøjning på ca. 10-15 cm hvorpå der var placeret en madras med plastikbetræk og et tæppe. Kantens hjørne på denne

forhøjning er skarpt og kan derfor efter min opfattelse udgøre en sikkerhedsmæssig risiko i forbindelse med fald i detentionen.

Jeg henstiller på denne baggrund til politimesteren at foranledige afrunding af hjørnet. Jeg beder om underretning om hvad der sker i den anledning.

Detentionslokalet er ikke forsynet med kameraovervågning eller elektronisk lydovervågning, men der findes et kombineret brandalarm- og kaldeanlæg der ved aktivering etablerer forbindelse til landpolitistationens tjenstlige mobiltelefon. Hvis der ikke svares på denne telefon, viderestilles der automatisk til vagthavende på politistationen i Skanderborg. Når denne station er lukket om natten hvilket den har været siden 7. juni 2005 natten efter søndag, mandag, tirsdag og onsdag, overføres opkaldet automatisk til politiet i Århus som har vagthavendefunktionen på disse tidspunkter. Det er ikke muligt direkte at besvare et kald fra detentionen via mobiltelefonen, men det er muligt via telefonen at etablere samtaleforbindelse til detentionen. (Jeg har forud for inspektionen modtaget kopi af en meddelelse af 4. august 2004 hvori funktionen af brandalarm- og kaldeanlægget er beskrevet, men der er ifølge et følgebrev ikke tale om den endelige instruks som endnu ikke var modtaget fra Rigspolitichefen).

Under inspektionen blev kaldet afprøvet. Kaldet blev registreret på landbetjentens mobiltelefon, men det var ikke muligt for landbetjenten at etablere samtaleforbindelse til detentionen. Viderestillingsfunktionen blev ligeledes afprøvet ved at landbetjenten ikke besvarede et nyt kald, men det virkede heller ikke. Landbetjenten oplyste at kaldet havde været afprøvet senest ca. en uge før inspektionen, og at det havde virket på dette tidspunkt. Han oplyste desuden at der altid er personale på politistationen når detentionen er i brug. Hvis landbetjenten er nødt til at forlade politistationen på grund af en anden politimæssig opgave, vil han foranledige at der forinden er personale fra

Samsø Redningskorps (som stationen gennem flere år har haft en aftale med) til stede.

Denne fremgangsmåde fremgår også af et forslag til bestemmelser for anvendelse af detentionslokalet på Samsø politistation som Politimesteren i Odder har udfærdiget den 23. september 2005. Det fremgår tillige af disse bestemmelser at kaldeanlægget skal afprøves når der er anbragte i detentionslokalet. Fra sagen vedrørende min inspektion (den 6. oktober 2003) af detentionen på Læsø er jeg bekendt med at Rigspolitichefen den 19. oktober 2005 har godkendt bestemmelserne.

Jeg går ud fra at politimesteren efter inspektionen har foranlediget en undersøgelse af årsagen til at kaldet ikke virkede efter hensigten på inspektionstidspunktet, og at kaldeanlægget nu fungerer tilfredsstillende. Desuden har jeg noteret mig at kaldeanlægget efter de nævnte bestemmelser for detentionen skal afprøves hver gang der anbringes en person i detentionen.

Jeg har endvidere noteret mig aftalen med Samsø Redningskorps og reglerne i bestemmelserne for detentionen i Samsø om at tjenestegørende inden han forlader politistationen i tilfælde hvor der er en person i detentionen, skal sikre sig at der sker tilkald og fremmøde af personale fra redningskorpset. Jeg går ud fra at personale herfra i alle tilfælde vil kunne indfinde sig på stationen med ganske kort varsel for at kunne varetage (overtage) tilsynsopgaven med en anbragt i detentionen.

Der er ingen erindringslampe til markering af at detentionslokalet er i brug. Som nævnt vil der altid være personale til stede på stationen når der er anbragte i lokalet.

Bortset fra at der på bagvæggen var buler som kunne se ud til at stamme fra fugt eller lignende, fremtrådte detentionslokalet i en rimelig god stand, og der var rent. Lokalet giver mig således ikke anledning til yderligere bemærkninger.

På gangen uden for detentionen var der to havestole af plastik som kan benyttes når lokalet anvendes som venterum. Venterumsanbragte tilbydes således at få en havestol ind i rummet så de kan sidde ned.

I tilslutning til detentionslokalet er der – beliggende ud til mellemgangen – et toilet.

2. Brugen af detentionslokalet

Det blev i forbindelse med inspektionen oplyst at detentionen kun meget sjældent anvendes til detentionsanbringelse idet berusede så vidt muligt køres hjem. Landbetjenten oplyste under inspektionen at lokalet i 2005 indtil videre kun havde været benyttet i fire tilfælde hvoraf de tre fandt sted under Samsø festivalen i juli 2005, men i en notits af 23. november 2005 har landbetjenten efterfølgende oplyst at to af de fire anholdte ikke blev anbragt i detentionen.

Detentionslokalet anvendes som allerede nævnt også til venterumsanbringelse, men det sker heller ikke ret tit. Landbetjenten oplyste at retssalen også (kan) bruges som venterum.

Landbetjenten oplyste desuden at der altid sker visitation forud for anbringelse i detentionen, og at detentionsanbragte får udleveret Rigspolitechefens folder ”Hvor går du hen, når du går ud?” når de udtages af detentionen og løslades. Folderen ligger i en skuffe på landbetjentens kontor.

3. Detentionsanbringelse

Bestemmelser om detentionsanbringelse findes i politiloven (lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed der trådte i kraft den 1. august 2004), detentionsbekendtgørelsen (Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2004 om detentionsanbringelse der trådte i kraft den 16. oktober 2004) og detentionskundgørelsen (Rigspolicehens kundgørelse II, nr. 55, af 27. juni 2001 om detentionsanbringelse af berusede personer der trådte i kraft den 1. august 2001).

Med vedtagelsen af politiloven og med udstedelsen af den nævnte bekendtgørelse er der gennemført nye regler om anbringelse i detention. Detentionskundgørelsen der indeholder de mest detaljerede regler om detentionsanbringelse, er dog stadig gældende.

Detentionsbekendtgørelsen indeholder dels regler svarende til politilovens regler, dels regler som på tidspunktet for bekendtgørelsens udstedelse, (også) var indeholdt i Rigspolicehens kundgørelse om detentionsanbringelse af berusede personer.

Politimesteren i Odder har i en kredsmeddelelse af 2. januar 2003 orienteret om kundgørelsens regler om detentionsanbringelse.

De ovennævnte regler gælder i princippet fuldt ud for detentionen på Samsø, men på grund af de særlige geografiske forhold sammenholdt med den politimæssige bemanning på Samsø er det imidlertid ikke muligt eller hensigtsmæssigt at efterleve disse bestemmelser i alle henseender. Der er derfor udfærdiget de tidligere nævnte bestemmelser for anvendelse af detentionslokalet på Samsø politistation (jf. forslag af 23. september 2005) der indeholder afvigelser i forhold til bekendtgørelsen og kundgørelsen. Af brev af 26. september 2005 hvormed bl.a. forslaget til disse bestemmelser blev fremsendt til mig, fremgår det at de samme dag blev sendt til Rigspolicehens med henblik på bemyndigelse til at iværksætte bestemmelserne.

Rigspolitichefen har som nævnt godkendt bestemmelserne den 19. oktober 2005, og Rigspolitichefen har samme dag sendt en kopi heraf til Justitsministeriet. Det fremgår endvidere af brevet af 26. september 2005 til mig at fremsendelsen til Rigspolitichefen har afventet endelig færdiggørelse af signaloverførsel og instruktion vedrørende det kombinerede brandalarm- og kaldeanlæg. Som tidligere nævnt har vagthavendefunktionen visse nætter siden 7. juni 2005 været varetaget fra politigården i Århus. Denne ordning er sket som led i effektiviseringskrav til politiet hvor der er indledt et samarbejde om vagtfællesskab mellem politikredsene Århus, Grenaa og Odder.

De særlige bestemmelser for detentionen på Samsø svarer til bestemmelser der er udfærdiget for detentionen på Læsø som jeg har modtaget i tilslutning til min inspektion den 6. oktober 2003 af denne detention. I sagen vedrørende inspektionen af detentionen på Læsø har Justitsministeriet i brev af 15. juli 2005 oplyst at ministeriet er i færd med at overveje grundlaget for at fravige detentionsbekendtgørelsen gennem fastsættelse af lokale bestemmelser i tilfælde hvor der hersker særlige geografiske forhold. I forbindelse med fremsendelse den 2. november 2005 af bestemmelserne for detentionslokalet på Samsø til mig har Justitsministeriet oplyst at ministeriet fortsat overvejer dette grundlag. Jeg har endnu ikke modtaget underretning om resultatet af ministeriets overvejelser.

4. Anvendelse som venterum

Som bekendt kan detentionslokaler ikke anvendes som venterum. Kun hvis pågældende ønsker det eller er indforstået hermed, kan detentionslokaler anvendes til venterumsanbringelse. En sådan valgmulighed forudsætter nødvendigvis at der som alternativ findes egentlige venterum.

Med den benyttelse der er af lokalet på politistationen på Samsø, og med den standard lokalet har, vil det efter min opfattelse være urimeligt at stille krav om

etablering af et egentligt venterum. Anbringelse af en stol i detentionslokalet når det anvendes som venterum, er efter min opfattelse tilstrækkeligt.

De bestemmelser som Politimesteren i Odder har udfærdiget om anvendelse af detentionslokalet på Samsø, indeholder også et afsnit om anden anvendelse af detentionen på Samsø. Det fremgår heraf at personer der anbringes i detentionen i henhold til kundgørelsens § 2, stk. 2 (hvorefter en detention kun undtagelsesvist må anvendes til ikke berusede personer), skal have adgang til siddeplads. Det fremgår endvidere at dette kan ske ved anbringelse af en let plastikhavestol i lokalet hvis den pågældende ikke skønnes selvmordstruet. Det er endvidere udtrykkeligt anført at der ikke må anbringes andre former for stole eller bænke i lokalet idet disse vil kunne ødelægges og eventuelt blive anvendt som slagvåben.

I sagen vedrørende min inspektion af detentionen på Læsø tilkendegav jeg at der for at der formelt skabes grundlag for anvendelse af detentionslokalet som venterum, efter min opfattelse var behov for at Rigspolitichefen tilvejebragte et retligt grundlag herfor, fx i form af en tilladelse til at fravige detentionskundgørelsen på dette punkt. Jeg henstillede til Rigspolitichefen at undergive dette spørgsmål en overvejelse. Efter bemyndigelse fra Justitsministeriet har Rigspolitichefen herefter i samarbejde med de stedlige politimestre udfærdiget de nævnte bestemmelser for detentionerne på Læsø og Samsø. Som nævnt ovenfor overvejer Justitsministeriet for tiden grundlaget for fravigelse af detentionsbekendtgørelsen gennem fastsættelse af lokale regler.

Jeg har noteret mig at der i bestemmelserne for detentionen på Samsø også er regler for anden anvendelse af detentionen. Jeg afventer i øvrigt resultatet af Justitsministeriets overvejelser.

Det fremgår af det brev af 19. oktober 2005 hvormed Rigspolitichefen har godkendt bestemmelserne for detentionen på Samsø, at Rigspolitiet har

anmodet om indtil videre en gang årligt at modtage underretning om Odder Politis erfaringer med anvendelsen af de lokale bestemmelser, herunder gennemførelse af det foreskrevne tilsyn i forbindelse med anbringelse af tilbageholdte i detentionen, og det idriftsatte telefonbaserede overvågnings-system.

Jeg anmoder politimesteren om at underrette mig om politimesterens (første) indberetning til Rigspolitichefen og om Rigspolitichefens behandling af denne indberetning.

5. Gennemgang af rapporter

Jeg anmodede under inspektionen om at modtage kopi af rapportmateriale vedrørende de anbringelser der i 2005 indtil da havde fundet sted i detentionen på Samsø til nærmere gennemgang. Jeg modtog herefter som tidligere nævnt kopi af to rapporter der vedrører anbringelser som fandt sted henholdsvis den 22. og 24. juli 2005 (under Samsø festivallen).

De særlige bestemmelser for detentionen på Samsø er som det fremgår ovenfor, først udfærdiget og godkendt efter at disse anbringelser fandt sted, og disse bestemmelser fandt derfor ikke anvendelse ved de to anbringelser.

Da der alene foreligger to rapporter, er det ikke muligt ved gennemgangen heraf at udlede noget generelt om overholdelsen af reglerne for detentionsanbringelse. Jeg har derfor gennemgået rapporterne som enkeltsager.

Der er i begge tilfælde tale om indsættelse i detention i henhold til lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed, nærmere bestemt lovens § 11, stk. 4, om frihedsberøvelse med henblik på indsættelse i detention (jf. også Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2004 om detentionsanbringelse og Rigspolitichefens kundgørelse II, nr. 55, af 27. juni 2001 om detentionsanbringelse af berusede personer).

5.1. Den anvendte lokale blanket/rapport

Notater om anbringelserne er foretaget på en lokal blanket med overskriften ”Anholdelses- og visitationsliste”.

Efter § 22, stk. 1, i Rigspolitechefens kundgørelse om detentionsanbringelse af berusede personer skal alle punkter i detentionsrapporten (kundgørelsens bilag 1 som er Rigspolitechefens blanket P152) udfyldes. Anvendelsen af denne blanket er ikke obligatorisk, men eventuelt anvendte lokale blanketter skal indeholde de oplysninger der er angivet i bilag 1 (detentionsrapporten), jf. Rigspolitechefens følgeskrivelse af 28. juni 2001 hvormed detentionskundgørelsen blev udsendt til samtlige politimestre i landet og Politidirektøren i København.

Rigspolitechefens blanket P152 forudsætter afgivelse af en lang række (obligatoriske) oplysninger. Blanketten indeholder bl.a. felter til angivelse af generalia for den anholdte. Desuden er der felter til angivelse af dato og klokkeslæt for henholdsvis anholdelsen, indbringelsen til politistationen, fremstillingen for vagthavende, vejledning om retten til at få kontakt med pårørende eller arbejdsgiver, visitationen, anbringelsen i detentionen (såvel foreløbig som endelig anbringelse), lægetilkald, lægetilsyn, løsladelsen og udlevering af eventuelle tilbageholdte effekter.

Blanketten indeholder endvidere rubrikker til afkrydsning af om vedkommende er indsat i detentionen, overgivet til andre (fx bragt hjem), indbragt til hospital eller til forsorgshjem eller lignende. Der er endvidere et felt til afkrydsning af at der er indhentet udskrift fra kriminalregistret, og det er i parentes angivet at udskriften skal vedlægges. Desuden er der felter til afkrydsning af om den tilbageholdte efter vagthavendes vurdering er påvirket af alkohol, og i givet fald i hvilken grad, eller af andre berusende og/eller bedøvende midler (medicin/narkotika), og til angivelse af andre forhold (skader, spor). Videre er der felter til afkrydsning af om der er sket visitation efter kundgørelsens § 13, stk. 3 eller stk. 4 (svarende til bekendtgørelsens § 10, stk. 2 og 3), og til

angivelse af hvem der har foretaget visitationen, og om der er frataget effekter (fx penge eller værdigenstande). Der er yderligere felter til notering af lægens bemærkninger, til oplysning om hvorvidt (og af hvem) den tilbageholdte har fået udleveret pjecen ”Hvor går du hen, når du går ud?” eller en lokalt udarbejdet blanket/pjece om klageadgang, muligheden for skriftlig begrundelse for detentionsanbringelsen og muligheden for alkoholafvænnings- og -behandling, til oplysning om hvem der udleverede tilbageholdte effekter, og til den tilbageholdtes kvittering herfor. Endelig er der et felt til bemærkninger såfremt den pågældende ikke ønskede at kvittere.

På bagsiden af blanketten er der felter til notering af dato og klokkeslæt for tilsyn, navn på den der udfører tilsyn, og til bemærkninger i forbindelse hermed. Oven over felterne er det anført at det ved angivelse af enten et F eller et E ud for hvert tilsyn skal markeres om der er tale om et tilsyn ved fremmøde eller om et elektronisk tilsyn. Hvis der er tale om et skærpet tilsyn, skal det markeres ved et S.

Den lokale blanket adskiller sig på en række punkter fra blanket P152. I den lokale blanket sker angivelse af hvordan der blev forholdt med den frihedsberøvede (bragt til hjemmet, hospital eller forsorghjem eller indsat i detention) i form af en rubrik med angivelsen ”Hvor anbragt”. Det kan således ikke ved afkrydsning i en rubrik angives om den frihedsberøvede i stedet for at blive anbragt i detentionen blev bragt til hjemmet, til hospitalet eller til et forsorghjem eller lignende. Disse oplysninger kan som anført alene gives i rubrikken ”Hvor anbragt”.

Blanketten er således mindre egnet til brug for politiets statistik som ikke kun indeholder oplysninger om antallet af detentionsanbringelser i de enkelte kredse, men tillige om antal personer der er indbragt til hospital, forsorghjem eller lignende eller er bragt hjem, jf. også nedenfor.

Jeg har i forbindelse med inspektionen den 14. januar 2004 af detentionen på politistationen i Horsens rejst spørgsmål om hvorvidt angivelse af hvordan der blev forholdt med den frihedsrøvede, skal ske i form af afkrydsning.

Justitsministeriet har i den forbindelse indhentet en udtalelse af 22. september 2004 fra Rigspolitichefen og henholdt sig hertil. Rigspolitichefen har i udtalelsen (bl.a.) anført følgende:

”...

Det fremgår af Rigspolitiets følgeskrivelse af 28. juni 2001 til detentionskundgørelsen, at de oplysninger, der er angivet i standarddetentions-rapporten (blanket P152) skal fremgå af eventuelle lokalt udfærdigede detentionsrapporter. Der skal herunder også være plads til at oplyse, om den pågældende er overgivet til andre, indbragt til hospital eller forsorghjem eller lignende.

Med henblik på at sikre en korrekt udfyldelse af detentionsrapporterne finder Rigspolitiet, at den lokale blanket bør ændres, således at der – som i blanket P152 – indsættes afkrydsningsfelter til angivelse af, om en tilbageholdt beruser person er overgivet til andre, indbragt til hospital eller forsorghjem eller lignende, eller anbragt i detention.

Horsens Politi har fået tilsendt en kopi af dette brev.”

Den lokale blanket mangler endvidere:

- en rubrik til angivelse af hvilken politistation der er tale om (evt. ved stempel)
- en rubrik til angivelse af hvilken dato rapporten er blevet udfyldt.
- en rubrik til angivelse af hvem der har foretaget indbringelsen, og tidspunktet herfor.
- en rubrik til angivelse af den indbragtes stilling, eventuel værge og eventuelle telefonnummer.
- en rubrik som angiver hvem der har tilkaldt læge.
- en rubrik til angivelse af tidspunktet for fremstilling for vagthavende.

Bestemmelserne om fremstilling for vagthavende i bekendtgørelsens § 6 og kundgørelsens § 8 er dog fraveget i de lokale bestemmelser, jf. pkt. 5.5.

- en rubrik til angivelse af hvem der har vejledt den tilbageholdte om retten til at få kontakt med pårørende eller arbejdsgiver og hvilket tidspunkt dette er sket.
- en rubrik til afkrydsning af om udskrift fra kriminalregistret er vedlagt.
- en rubrik til angivelse af efter hvilken bestemmelse visitation er sket.
- rubrikker til angivelse af tidspunkterne for henholdsvis foreløbig og endelig anbringelse i detentionen.
- rubrikker til angivelse af hvem der har lægeundersøgt den tilbageholdte, hvornår det er sket og til angivelse af lægens bemærkninger; som nævnt nedenfor er lægeerklæring dog optrykt på bagsiden, og de nævnte oplysninger skal angives heri.
- en rubrik til angivelse af hvem der har udleveret pjecen ”Hvor går du hen, når du går ud” eller lokal udarbejdet pjece om klageadgang mv.
- en rubrik til angivelse af hvem der har foretaget udlevering af effekter og tidspunktet herfor.
- en rubrik til bemærkninger såfremt den tilbageholdte ikke ønsker at kvittere for udleveringen af effekter.

I modsætning til blanket P152 indeholder den lokale blanket en uddybning for så vidt angår fratagne effekter idet der er særskilte rubrikker til angivelse af henholdsvis effekter og penge som skal angives med hvilken type sedler der er tale om, og mønter. Endvidere er der rubrikker til angivelse af hvor effekterne er placeret, og hvem penge er optalt sammen med.

Den lokale blanket indeholder – ligesom blanket P152 – felter på bagsiden til notater om tilsyn med den tilbageholdte under detentionsanbringelsen. I disse felter skal angives tidspunktet for tilsyn (dog kun klokkeslæt) og hvem der har foretaget tilsynet. Justitsministeriet har i forbindelse med min inspektion den 26. februar 2003 af detentionen i Aalborg udtalt at der for at imødegå enhver tvivl om det præcise tidspunkt bør være plads til at notere både dato og klokkeslæt. Det skyldes at en tilbageholdelse kan foregå over to datoer (hen over midnat).

Der er ikke i den lokale blanket som i blanket P152 fortrykte felter til angivelse af hvilken form for tilsyn der var tale om, men da detentionen ikke er elektronisk overvåget, er det ikke muligt at foretage elektroniske tilsyn via overvågningsudstyr. Der er heller ikke fortrykte rubrikker til angivelse af bemærkninger i forbindelse med udførte tilsyn.

I øvrigt indeholder den lokale blanket de samme oplysninger som blanket P152.

Det fremgår som tidligere nævnt af Rigspolitechefens følgeskrivelse af 28. juni 2001 til detentionskundgørelsen at eventuelt anvendte lokale blanketter skal indeholde de oplysninger der er angivet i detentionsrapporten.

Jeg henstiller på denne baggrund til Politimesteren i Odder at foranledige en ændring af den lokale blanket således at den – bortset fra på de punkter hvor der i de lokale bestemmelser er sket en fravigelse af bekendtgørelsen og kundgørelsen – som et minimum indeholder P152's obligatoriske rubrikker, herunder rubrikker til afkrydsning af hvordan der er forholdt med den tilbageholdte. Alternativt kan politiet på Samsø anvende blanket P152. Jeg beder om underretning om hvad min henstilling giver anledning til.

Som nævnt under pkt. 5.5. skal der ikke ske fremstilling for vagthavende ved detentionsanbringelse i detentionen på Samsø, men der skal ske underretning af vagthavende på politistationen i Skanderborg eller ved natlukning dette sted vagthavende på politistationen i Århus. Der skal derfor ikke være en rubrik til notat om fremstilling for vagthavende, men i stedet en rubrik til notat om tidspunkt for underretning af vagthavende på politistationen i enten Skanderborg eller Århus og hvem der er underrettet dette sted.

Efter kundgørelsens § 14, stk. 3, skal lægens eventuelle skriftlige bemærkninger til politiet foretages på kundgørelsens bilag 2 – lægeerklæring i

forbindelse med detentionsanbringelse (P153). Den lokale blanket som benyttes ved (bl.a.) detentionsanbringelse, indeholder på bagsiden en fortrykt lægeerklæring med overskriften ”konklusion på lægeundersøgelse af en detentionsanbragt person”. Denne blanket er ikke udformet med tilsvarende rubrikker som i P153.

Den lægeerklæring som er optrykt som bilag 2 til kundgørelsen (P153), er udarbejdet i samarbejde med Den Almindelige Danske Lægeforening, og det fremgår af aftalen mellem Rigspolitichefen og Lægeforeningens Attestudvalg at der ikke (må) anvendes blanketter af anden udformning.

Det er derfor beklageligt at politiet på Samsø har anvendt en anden blanket. Jeg går ud fra at politiet fremover alene vil anvende blanket P153.

5.2. Grundlaget for detentionsanbringelsen

Efter politilovens § 11, stk. 1, skal politiet tage sig af personer der er ude af stand til at tage vare på sig selv på grund af indtagelse af alkohol eller andre berusende og/eller bedøvende midler, og som træffes under forhold der indebærer en fare for de pågældende selv eller andre eller den offentlige orden eller sikkerhed (berusede personer). Politiet skal efter lovens § 11, stk. 4, tage stilling til om de pågældende skal tilbageholdes, fx med henblik på indsættelse i detentionen. Indsættelse i detentionen kan kun ske hvis overgivelse til andre, fx hjemmet, eller indbringelse til hospital, forsorgshjem eller lignende ikke findes tilstrækkeligt til at afværge faren (bekendtgørelsens § 2, stk. 1 og 2).

Det fremgår af rapporterne i begge tilfælde at den tilbageholdte var beruset (i svær grad i begge tilfælde). I det ene tilfælde havde den tilbageholdte tillige røget hash.

Jeg har ikke grundlag for en nærmere efterprøvelse af om betingelserne i bekendtgørelsens § 2, stk. 2, hvorefter detentionsanbringelse kun kan ske hvis

mindre indgribende foranstaltninger ikke anses for tilstrækkelige, har været opfyldt i de to tilfælde. Også på baggrund af det oplyste om graden af påvirkethed (og da der var tale om festivaldeltagere fra andre dele af landet som derfor ikke uden videre kunne køres hjem), går jeg ud fra at betingelserne for detentionsanbringelse har været opfyldt i begge tilfælde.

5.3. Lægeundersøgelse

Efter bekendtgørelsens § 9 skal der ved detentionsanbringelser "altid" ske lægeundersøgelse (inden endelig anbringelse i detentionen). Lægetilsyn skal efter § 11, stk. 1, foretages enten ved tilkald af læge, ved undersøgelse på skadestue eller ved tilkald af vagtlæge, alt efter hvad der under hensyn til tid og afstand må anses for mest hensigtsmæssigt. Ifølge de lokale bestemmelser for detentionen på Samsø er det den vagthavende på politistationen enten i Skanderborg eller Århus som underretning gives til, der "så vidt muligt" skal tilkalde vagtlæge. Bekendtgørelsens § 9 og den tilsvarende bestemmelse i kundgørelsens § 12 er ikke nævnt i opremsningen af bestemmelser der er fraveget ved de lokale bestemmelser.

Jeg anmoder om oplysning om årsagen til forbeholdet "så vidt muligt" i de lokale bestemmelser, og hvorfor dette ikke er anset som en fravigelse af bekendtgørelsens og kundgørelsens regel ("altid")

Tidspunkt for lægeundersøgelse, lægens navn og lægens bemærkninger skal anføres i detentionsrapporten, jf. kundgørelsens § 14, stk. 3. Hvis lægen ønsker at afgive skriftlige bemærkninger, skal det som nævnt ske på blanket P153.

I ingen af rapporterne er det noteret at der er tilkaldt læge. I det ene tilfælde (anbringelsen den 22. juli 2005) er lægeerklæringen på bagsiden udfyldt, men denne erklæring vedrører en anden person end den som blev anbragt i detentionen, og der er tale om en lægeundersøgelse der fandt sted den 21. juli

2005. Den person som lægeerklæringen vedrører, er ikke en af de to personer som ifølge landbetjentens notits af 23. november 2005 blev tilbageholdt, men ikke indsat i detentionen.

Jeg anmoder om en udtalelse vedrørende dette forhold. Jeg beder herunder om oplysning om hvorvidt den person der er nævnt i lægeerklæringen – der som tidligere nævnt i overskriften angiver at være en lægeerklæring (udelukkende) til brug for detentionsanbringelse – blev indsat i detentionen. I bekræftende fald beder jeg om en kopi af rapporten (forsiden) herom.

Jeg anmoder endvidere om oplysning om hvorvidt der var lægetilsyn med den person som forsiden vedrører. I bekræftende fald beder jeg om kopi af lægeerklæringen (bagsiden af rapporten) i dette tilfælde. I benægtende fald beder jeg om at få oplyst hvorfor der ikke var et sådant tilsyn. Hvis det skyldes at der ikke skete tilkald af læge, jf. at rubrikken til notat om sådan tilkald ikke er udfyldt, beder jeg om oplysning om hvorfor der ikke skete tilkald af læge.

For så vidt angår det andet tilfælde der vedrører en anbringelse den 24. juli 2005, er lægeerklæringen på bagsiden ikke udfyldt (og det fremgår som nævnt heller ikke i dette tilfælde at der skulle være tilkaldt læge). Den pågældende blev løsladt (allerede) 1 time og 4 minutter efter at han blev anbragt i detentionen.

Jeg anmoder om oplysning om hvorvidt der blev tilkaldt læge i dette tilfælde. I benægtende fald beder jeg om at få oplyst årsagen til at der ikke skete lægetilkald.

5.4. Oplysninger fra Kriminalregisteret

Efter kundgørelsens § 13, stk. 2, skal den vagthavende inden der foretages visitation (og foreløbig anbringelse i detentionen), indhente oplysninger om

den frihedsberøvede i kriminalregisteret, herunder med henblik på at afgøre om der ved endelig detentionsanbringelse skal iværksættes et skærpet tilsyn, jf. § 19. Oplysningerne skal udskrives og opbevares sammen med detentionsrapporten i overensstemmelse med reglerne i § 22, stk. 3 (i minimum 2 år). Denne bestemmelse er fraveget i de lokale bestemmelser derved at det ikke er vagthavende, men den ansvarlige politimand, der skal indhente oplysninger fra kriminalregistret.

Også den lokale detentionsrapport som politiet har anvendt, har et felt til afkrydsning af om der er indhentet oplysninger i kriminalregisteret, idet det skal angives om den pågældende er kendt eller ikke kendt i kriminalregisteret, men det er ikke angivet at udskrift skal vedlægges.

I begge tilfælde fremgår det at det er undersøgt om den pågældende var registreret i kriminalregistret.

Det er beklageligt at der ikke er vedlagt en udskrift, jf. kundgørelsens § 22, stk. 3.

5.5. Fremstilling og visitation mv.

Efter bekendtgørelsens § 6, stk. 1, skal den frihedsberøvede ved ankomsten til politistationen straks fremstilles for den vagthavende. Den vagthavende indfører den pågældendes data og tidspunkterne for tilbageholdelsen og fremstillingen i detentionsrapporten og i POLSAS, jf. (også) kundgørelsens § 8. Denne bestemmelse er fraveget i de lokale bestemmelser for detentionen på Samsø. Af disse bestemmelser fremgår det at der straks efter tilbageholdelsen skal ske underretning af vagthavende på politistationen i Skanderborg eller – når der er natlukket dette sted – vagthavende på politistationen i Århus.

Der er som tidligere nævnt ikke i den lokale blanket en rubrik til angivelse af tidspunktet for fremstillingen for vagthavende, men der er en rubrik til underskrift fra vagthavende, og i det ene tilfælde er der en sådan underskrift.

Da der ifølge de nugældende særlige bestemmelser for detentionen på Samsø ikke skal ske fremstilling for vagthavende, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Efter bekendtgørelsens § 10, stk. 1, skal der inden den foreløbige anbringelse i detentionen, og inden lægeundersøgelsen bliver foretaget, ske visitation af den frihedsberøvede.

Efter bekendtgørelsens § 10, stk. 2, skal den frihedsberøvede ved visitationen fratages penge og værdigenstande samt i øvrigt alle genstande som kan benyttes til at volde skade på den pågældende selv, på andre personer eller på ting. Samtlige lommer skal tømmes, og vrangen skal vendes ud hvis det er muligt. Ved visitationen bør der så vidt muligt medvirke to polititjenestemænd til undersøgelse af den tilbageholdte. Sidstnævnte bestemmelse er fraveget i de lokale bestemmelser.

Hvis omstændighederne tilsiger en visitation der kan krænke blufærdigheden, må denne visitation alene foretages af personer af samme køn som den tilbageholdte, jf. § 10, stk. 3. Er det ikke muligt at gennemføre en sådan visitation inden endelig detentionsanbringelse, foretages foreløbigt en visitation efter stk. 2. Den tilbageholdte skal herefter undergives et skærpet tilsyn, jf. § 15, indtil visitation som beskrevet i § 10, stk. 3, 1. pkt., har fundet sted.

Efter bestemmelsen i § 10, stk. 4, skal politiet påse at effekter der fratages den frihedsberøvede, holdes adskilt fra effekter der tilhører andre frihedsberøvede. Penge og værdigenstande samt navnene på de polititjenestemænd der har foretaget visitationen, skal noteres i detentionsrapporten.

I begge tilfælde fremgår det at der er sket visitation af den frihedsberøvede, og hvornår det er sket. Visitation er i det ene tilfælde sket samtidig med anholdelsen og i det andet tilfælde fem minutter efter anholdelsen. Visitation er således så vidt ses i begge tilfælde sket inden indbringelsen til politistationen. Det fremgår udtrykkeligt at visitation er sket inden anbringelsen i detentionen som fandt sted henholdsvis 20 og 15 minutter efter visitationen.

Det fremgår ikke efter hvilken bestemmelse der er sket visitation.

Jeg henviser til min henstilling ovenfor om justering af den lokale blanket.

I begge tilfælde er der notat om at den frihedsberøvede er frataget penge og i det ene tilfælde tillige effekter, og det fremgår hvilke effekter og hvor mange penge det drejer sig om.

Efter kundgørelsens § 22, stk. 2, skal en frihedsberøvet der er frataget effekter som skal udleveres til denne, anmodes om at kvittere herfor i detentionsrapporten. Kun den ene af rapporterne indeholder en underskrift fra den tilbageholdte på at effekter og penge er udleveret. Jeg går dog ud fra at også den anden person fik sine penge (10 kr.) udleveret ved løsladelsen.

Det er beklageligt at der ikke enten er en underskrift fra den pågældende eller en bemærkning om hvorfor han ikke har kvitteret for modtagelsen af pengene.

5.6. Tilsyn

Efter § 13 i bekendtgørelsen har vagthavende ansvaret for at der føres et effektivt tilsyn med detentionsanbragte personer. Denne bestemmelse er fraveget i de lokale bestemmelser for detentionen på Samsø.

Efter bekendtgørelsens § 14, stk. 1, skal tilsyn ske ved fremmøde i detentionen så hyppigt som den anbragtes tilstand gør det nødvendigt, og så vidt muligt mindst en gang hver halve time.

Hvis den frihedsberøvede efter lægeundersøgelsen er tilset to gange ved fremmøde, og hvis den pågældende ikke skønnes at være i en tilstand der kræver at fremtidige tilsyn sker ved fremmøde i detentionen, kan de efterfølgende tilsyn efter § 14, stk. 2, ske via lytte- og overvågningsudstyr der er godkendt af Rigspolicefen til elektronisk overvågning. Da detentionen på Samsø ikke har elektronisk overvågningsudstyr, kan denne fremgangsmåde ikke anvendes dette sted, og denne bestemmelse er derfor fraveget i de lokale bestemmelser. Det er heri anført at tilsyn efter at en tilbageholdt er anbragt endeligt i detentionen, kan begrænses til ordinære tilsyn hver halve time hvis der ikke er påvist forhold ved pågældendes tilstand der nødvendiggør skærpet tilsyn. Det er anført at ordinære tilsyn kan ske ved at kigge gennem inspektionsruden i døren.

Ifølge de særlige bestemmelser for detentionen på Samsø kan fremgangsmåden med at kigge gennem hullet i døren til detentionen således ikke kun anvendes i de tilfælde hvor der – såfremt detentionen havde været elektronisk overvåget – kunne have været udført elektronisk tilsyn, men tillige ved de to første tilsyn efter den endelige anbringelse (lægeundersøgelsen).

I en konkret sag vedrørende et dødsfald i en detention har Justitsministeriet tiltrådt vedkommende statsadvokats og Rigssadvokatens opfattelse af at et tilsyn som sker ved at kigge gennem hullet i detentionsdøren, opfylder betingelserne for et tilsyn ved personligt fremmøde, jf. bekendtgørelsens § 14, stk. 2. Rigspolicefen og Justitsministeriet er i denne sag anmodet om en udtalelse om hvorvidt der ved bekendtgørelsen er tilsigtet en ændring i forhold til § 17, stk. 6, jf. stk. 4, i den tidligere gældende detentionskundgørelse af 28. marts 1994, hvorefter tilsyn der alene foretages ved at kigge gennem spionøjet i døren til detentionslokalet, ikke kan erstatte (men kun supplere) tilsyn med de

detentionsanbragte (ved fremmøde i detentionen). Jeg har endnu ikke modtaget disse udtalelser.

Når der er modtaget svar fra Rigspolitechefen og Justitsministeriet i den konkrete sag, vender jeg tilbage til spørgsmålet om karakteren af de to første tilsyn med de detentionsanbragte i detentionen på Samsø.

Hvis det fortsat er Justitsministeriets opfattelse at det at kigge gennem hullet i døren til detentionslokalet opfylder betingelserne for tilsyn ved fremmøde i bekendtgørelsens § 14, stk. 2, går jeg ud fra at det også er Justitsministeriets opfattelse at denne fremgangsmåde kan erstatte tilsyn "via lytte- og overvågningsudstyr" i samme bestemmelse. For en ordens skyld beder jeg dog i så fald ministeriet om at oplyse herom.

Hvis ministeriet ikke fastholder sin opfattelse, beder jeg ministeriet om en udtalelse om hvorvidt det at kigge gennem hullet i døren til detentionslokalet efter Justitsministeriets opfattelse kan erstatte tilsyn "via lytte- og overvågningsudstyr" i bekendtgørelsens § 14, stk. 2, eller om tilsyn med detentionsanbragte på politistationer der ikke råder over elektronisk overvågningsudstyr, i alle tilfælde bør ske ved fremmøde i detentionen. Jeg går ud fra at Justitsministeriet i givet fald forinden indhenter en udtalelse herom fra Rigspolitechefen.

Når tilsyn er udført, skal det noteres i detentionsrapporten med angivelse af klokkeslæt og navn på den polititjenestemand der har udført tilsynet, jf. kundtgørelsens § 18, stk. 5.

I nærmere angivne tilfælde skal der ske et skærpet tilsyn med den frihedsberøvede. Det er fx tilfældet i tiden indtil lægeundersøgelse har fundet sted, dvs. mens anbringelsen er foreløbig, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 3 og 4. Ved et skærpet tilsyn forstås efter bekendtgørelsens § 15, stk. 2, et tilsyn hvor

den detentionsanbragte tilses hyppigere end en gang hver halve time. Efter omstændighederne kan et skærpet tilsyn indebære konstant overvågning.

Efter kundgørelsens § 19, stk. 1, forstås ved et skærpet tilsyn et tilsyn der er mere, eller efter omstændighederne betydeligt mere, intensivt end det tilsyn der er fastsat ved § 18.

På dette punkt er kundgørelsens § 19, stk. 1, erstattet af den mere præcise bestemmelse i bekendtgørelsens § 15, stk. 2.

Et skærpet tilsyn kan kun ske ved fremmøde i detentionen, jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 3. Er der iværksat et skærpet tilsyn, skal det noteres i detentionsrapporten med angivelse af klokkeslæt og navn på den polititjenestemand der har udført tilsynet, jf. kundgørelsens § 19, stk. 3. (Det skal angives ved et S, jf. angivelsen på detentionsrapporten (P152) ovenover tilsynsrubrikkerne).

Tilsynsrubrikkerne er ikke udfyldt i nogen af de to tilfælde. Under inspektionen oplyste landbetjenten at han noterer tilsyn med detentionsanbragte direkte i POLSAS, og jeg bad derfor tillige om udskrifter fra POLSAS vedrørende tilsynene med de detentionsanbragte i de konkrete tilfælde. Landbetjenten kunne ikke umiddelbart udskrive fra POLSAS, men lovede at eftersende udskrifterne. I notitsen af 23. november 2005 har landbetjenten oplyst at det han har kunnet finde herom, ligger tilbage til år 2000 hvor han efter et lægetilsyn med en anbragt i detentionen ikke følte sig helt tilpas med anbringelsen hvorfor han udover konstant tilsyn jævnligt gjorde notat om tilsyn i POLSAS. Landbetjenten har oplyst at han i tilfælde af ”utryghed/egen sikkerhed” absolut vil bruge denne fremgangsmåde igen.

Der er således hverken i rapporterne eller i POLSAS notater om tilsyn med de to anbragte i de konkrete tilfælde.

I det ene tilfælde (anbringelsen den 24. juli 2005) fremgår det at den pågældende blev løsladt 1 time og 4 minutter efter anbringelsen i detentionen,

mens det ikke fremgår hvornår den anden detentionsanbragte blev løsladt og dermed hvor længe han havde ophold i detentionen.

Jeg anmoder om oplysning herom.

Jeg anmoder endvidere om nærmere oplysninger om tilsynet med de to frihedsberøvede under anbringelsen i detentionen.

Det tilføjes at notat om tilsyn med anbragte i detentionen i POLSAS ikke kan erstatte, men alene supplere, notat herom i detentionsrapporten.

5.7. Løsladelsestidspunktet

Efter kundgørelsens § 20 skal tidspunktet for løsladelsen fremgå af detentionsrapporten og af POLSAS.

Som tidligere nævnt er det kun i det ene tilfælde (med dato og klokkeslæt) angivet hvornår den tilbageholdte blev løsladt.

Det er beklageligt at dette ikke fremgår i det andet tilfælde.

5.8. Vejledning om klageadgang mv.

Efter § 17 i bekendtgørelsen skal den frihedsberøvede efter udtagelse af detentionen vejledes om adgangen til at klage til Justitsministeriet over detentionsanbringelsen, om muligheden for at få en skriftlig begrundelse for anbringelsen og om muligheden for alkoholafvænning og -behandling.

Vejledning skal efter kundgørelsens § 21, stk. 1, ske ved udlevering af Rigspolitichefens pjece ”Hvor går du hen, når du går ud?” – eller en lokalt udarbejdet pjece/blanket der indeholder de nævnte oplysninger.

Særlige forhold kan dog gøre at vejledning i et konkret tilfælde helt eller delvist kan undlades. Jeg sigter her til tilfælde hvor den pågældende ved tidligere lejligheder har modtaget vejledning, og til tilfælde hvor den detentionsanbragte udviser direkte modvilje mod at blive vejledt – eventuelt ved ikke at ville tage imod en pjece om alkoholafvænning og -behandling.

Efter kundgørelsens § 21, stk. 2, skal det i detentionsrapporten anføres at pågældende er vejledt i overensstemmelse med stk. 1 ved udlevering af pjece/blanket. Den detentionsrapport som Rigspolitechefen har udfærdiget (P152), indeholder i overensstemmelse hermed en rubrik til angivelse af hvem der har udleveret pjece/blanket til den frihedsberøvede i forbindelse med løsladelsen af den pågældende.

Som nævnt under pkt. 1 opbevares Rigspolitechefens pjece ”Hvor går du hen, når du går ud?” i en skuffe i landbetjentens kontor, og landbetjenten oplyste at denne udleveres i forbindelse med løsladelsen af de tilbageholdte. Jeg går derfor ud fra at denne pjece er udleveret i de to konkrete tilfælde.

Det er beklageligt at det ikke fremgår at vejledningen er udleveret i de konkrete tilfælde.

6. Opfølgning

Jeg beder om at politimesterens oplysninger mv. tilbagesendes gennem Justitsministeriet således at ministeriet kan komme med bemærkninger hertil.

7. Underretning

Denne rapport sendes til Politimesteren i Odder, Justitsministeriet, Rigspolitechefen og Folketingets Retsudvalg.